

«Այս է տապան հանգստեան Եսայիայ Ս. Արքեպիսկոպոսի Թալասցոյ և պատրիարքի Ս. Աթոռոյս որ վարեալ գիշխանութիւնն զամս քսան. հանգեաւ ի Տէր յամի 1885, ի 29 Օգոստոսի»:

ԵՍԱՅԻ ՍԵՒԱՍՏՍՅԻ.— Քրձ. 1744 ին շինել կուտայ իր անձնական ծախքով Ս. Յակոբի տաճարին երկաթեայ ճաղերը:

ԵՍԱՅԻ ՎՐԴ.—Մբ. 1480ին: Ժամանակակից գրիչ մը Գրիգոր վրդ. Արճիշեցին գովասանքով կը յիշէ Եսայի վրդ.ը հետեւեալ կերպով.

«... Քաջ վարդապետն Եսայի.

Որ է ամեն շնորհաւք ի լի.

Հմուտ ամենայն արհեստի.

Ի կապելն այս սբ. կտակի

Սրատատու եղև մեզի»

(ՄՁ. Թ. 352)

ԵՍԱՅԻ ՎՐԴ. ԿՍՐԱՊԵՏԵԱՆ, ԴՍՄԱՍԿՍՅԻ.— Մբ. 20. 1886ին. աշկ. Ժառ. Վարժ.ի (1871-73). Դասապետ և շինուածապետ (1889-90). Օգնական Սերաստիոյ Առաջնորդ-վանահօր. (1898-99). ՏՅ. եւ անգամ Տն. ժողովի 1900 ին. ՏՅՊ. 1909ին, կը վախճանի Ս. Յակոբի վանքին մէջ 1909ին, Ս. Յակոբի յիշատակ կը թողու կէս մթերանոց մը Երուսաղէմի մէջ:

ԵՍԱՅԻ ՎՐԴ. ԿԵՍՍՐԱՅԻ (ՏԷՐԷՎԱՆՔ).— Հայրն Աքրահաւ ֆն. մայրն՝ Սուրբան: Ուխտաւորութեամբ կ'այցելէ Ս. Յակոբի վանքը 1740ին, եւ յիշատակ կուտայ ձեռագրաց մատենադարանին ընդարձակ ձեռագիր ֆարոգգիտք մը եւ կը գրէ հետեւեալ յիշատակարանը նոյն ձեռագրին վերջը. «Յշտկէ. ամենահարուստ քարոզգիրքս, Կեսարացի Տէրէվանք գիւղացի Եսայի վարդապետին, ի սուրբ Երուսաղէմ ի դուռն սբ. Յակոբայ, ի թվին ՌձՁԹ (= 1740), յիշեցէք ի տր. Քս.» (ՄՁ. Թ. 69): Յիշեալը յիշատակ տուած է նաև մագաղաթեայ Առեստրան մը նոյն թուականին:

ԵՍԱՅԻ ՎՐԴ. ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՅ, ՄՇԵՅԻ.—Մբ. Մշոյ Ս. Կաթապետի, 1867 ին Մուշէն կը տարազրուի Ս. Յակոբի վանքը, 1868 ին ներուժով կը մեկնի Պոլիս, (Սիօն, 1867, էջ 14):